

Podpora kurikulární práce škol
Národní pedagogický institut ČR

Hudební, taneční a dramatická výchova pro 1. stupeň ZŠ

tradiční
modelový ŠVP

2025

Spolufinancováno
Evropskou unií

**MS
MŠMT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět	Hudební, taneční a dramatická výchova
Využité vzdělávací obory	Hudební, taneční a dramatická výchova
Průřezová témata (PT)	x
Klíčové kompetence (KK)	<ul style="list-style-type: none"> — k učení — komunikační — osobnostní a sociální — k občanství a udržitelnosti — k podnikavosti a pracovní — k řešení problémů — kulturní — digitální
Základní gramotnosti (ZG)	Logicko-matematická Čtenářská a pisatelská

Informace o pojetí předmětu	<p>Hudební, taneční a dramatická výchova na prvním stupni základní školy je zaměřena na rozvoj žáků zejména prostřednictvím zážitkových, tvůrčích a interpretačních činností v oblasti múzických umění. Klíčovou roli hrají praktické zkušenosti žáků z hudebních, pohybově tanečních a dramatických/divadelních aktivit, které přispívají k jejich osobnímu růstu a komplexnímu rozvoji, a zkušenosti s přímým kontaktem s živým uměním a kulturou v jejich rozmanitosti. Výuka je koncipována tak, aby respektovala vývojové etapy dítěte a přirozený vztah žáků k uměleckému vyjadřování a vnímání umění a kultury. Významným nástrojem rozvoje žáků v tomto oboru na 1. stupni je hra, díky níž žáci přirozeně objevují nové dovednosti, rozvíjejí svou fantazii, tvořivost, sociální a komunikační dovednosti potřebné pro společnou práci.</p> <p>Důležitým cílem předmětu Hudební, taneční a dramatická výchova je i zprostředkovat kontakt žáka s uměleckými díly performativních druhů umění. Škola nabízí žákům jak zprostředkovaná setkání s uměním formou audio či videozáznamů, tak i setkání s živým uměním a kulturou. Žák se seznamuje s příklady různých uměleckých a kulturních aktivit, tradic a institucí zejména v místě, kde žije, ve svém regionu. Poznává jejich uměleckou i kulturní rozmanitost a sám se aktivně zapojuje do kulturního dění ve škole nebo v blízkém okolí. Hledá tak vlastní vztah k umění a kultuře, získává znalosti, dovednosti a zkušenosti potřebné k hlubšímu porozumění různým druhům umění, sdílí společně zážitky ze setkání s nimi a vypovídá o nich přirozeným jazykem nebo skrze vlastní činnost. Učí se tak chápat význam a nezastupitelnost umění ve svém životě i v životě ostatních.</p> <p>Témata komplexní povahy, která jsou zařazena do témat průřezových, jsou objeována skrze umělecké prostředky a jsou řešena jako součást tvůrčích záměrů, které jsou stanovovány učitelem nebo samotnými žáky.</p>
Informace o obsahu předmětu	<p>Vyučovací předmět Hudební, taneční a dramatická výchova je předmět, v němž se realizuje na úrovni školního kurikula vzdělávací obsah oboru Hudební, taneční a dramatická výchova z RVP ZV. Předmět rozpracovává obsahy performativních druhů umění, tedy hudby, divadla a tance do jednotlivých ročníků, a uvádí je do souvztáhnosti. Tematické okruhy ŠVP respektují tematické okruhy RVP ZV: Interpretace, vlastní tvorba a její sdílení, Recepce a reflexe uměleckého díla a Kulturní povědomí a jednání.</p>

	<p>Hudební činnosti budují a rozvíjejí žákovy dovednosti sluchové, rytmické, pěvecké, intonační, instrumentální, hudebně pohybové, hudebně tvořivé a poslechové, přičemž hudebně pohybové činnosti jsou úzce provázány s tancem - především s pohybovou složkou. Vedou žáka k porozumění hudebnímu umění, aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a k jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. Škola vytváří prostor pro dlouhodobou a kontinuální práci s těmito obsahy.</p> <p>Tvořící a interpretační činnosti vycházející z kreativního tance (tvořivé taneční výchovy) pomáhají žákům vytvářet trvalé vztahy mezi myšlením, prožíváním a fyzickou složkou a vedou žáky k sebepoznávání skrze pohyb, k vnímání vlastního těla, posilování sebedůvěry a pochopení významu pohybu.</p> <p>Tvořící činnosti vycházející z divadla zobrazují uměleckými prostředky svět mezilidských vztahů a situací. Žák v individuální, ale zejména skupinové a týmové tvorbě využívá prostředky divadla ke komunikaci s diváky, kterými jsou primárně spolužáci ve třídě, ale i k prozkoumávání situací, vztahů, příběhů, témat.</p> <p>Práce s obsahy směřuje k jejich integraci v rámci uměleckých projektů v 5. ročníku. Žák se tak učí vnímat tvorbu vycházející z umění v její komplexnosti a rozmanitosti. Spolu s ostatními volí zaměření projektu na základě svého zájmu a učí se přijímat jemu odpovídající roli a odpovědnost za proces i výsledek. Výsledky práce na projektu mohou být prezentovány uvnitř třídy, ale i v rámci školy (školní akademie, slavnosti a svátky, závěr roku apod.), rodičům, v místě školy apod.</p> <p>Důležitou součástí předmětu je i společné a následně společně reflektované setkání žáka s díly performativních umění. Toto setkání je obvykle zprostředkované formou audiovizuálních záznamů, škola se ale snaží vytvářet podmínky i pro to, aby se žák alespoň třikrát ročně setkal s živým uměním a kulturou. Seznamuje se tak s příklady různých kulturních aktivit, tradic, institucí zejména v místě, kde žije, ve svém regionu.</p>
Časová dotace	1 + 2 + 1 + 1 + 1
Organizace výuky předmětu	<p>1.ročník: 2 vyuč. hodiny: akcentován je komplexní múzický rozvoj žáka zejména formou hry a tvořivých činností s přesahem do celkového osobnostně-sociálního rozvoje žák</p> <p>2.ročník: 1 vyučovací hodina: akcentován je komplexní múzický rozvoj žáka zejména formou hry a tvořivých činností s přesahem do celkového osobnostně-sociálního rozvoje žáka</p> <p>3.ročník: 1 vyučovací hodina, akcentovány jsou obsahy hudební výchovy spolu s obsahy taneční a pohybové výchovy a dramatické výchovy (přibližně v poměru Hv:TPV:DV - 7:2:1) s možností realizovat některé obsahy formou dílen, projektů, spoluprací s uměleckými a kulturními institucemi (např. využití jejich lektorských programů), umělci z praxe apod.</p> <p>4.ročník: 1 vyučovací hodina, akcentovány jsou obsahy hudební výchovy spolu s obsahy taneční a pohybové výchovy a dramatické výchovy (přibližně v poměru Hv:TPV:DV - 7:1:2) s s možností realizovat některé obsahy formou dílen, projektů, spoluprací s uměleckými a kulturními institucemi (např. využití jejich lektorských programů), umělci z praxe apod.</p> <p>5.ročník: 1 vyučovací hodina, komplexně pojaté činnosti (přibližně v poměru Hv:TPV:DV - 5:2,5:2,5) nebo možnost 2 vyučovací hodiny/ 14 dní v případě práce na projektech</p>
Podmínky pro výuku předmětu	Tělocvična, učebna typu herny

Vzdělávací strategie

Vyučovací předmět	Hudební, taneční a dramatická výchova
Využité vzdělávací obory	Hudební, taneční a dramatická výchova
Průřezová témata (PT)	x
Klíčové kompetence (KK)	<ul style="list-style-type: none"> — k učení — komunikační — osobnostní a sociální — k občanství a udržitelnosti — k podnikavosti a pracovní — k řešení problémů — kulturní — digitální
Základní gramotnosti (ZG)	Logicko-matematická Čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence rozvíjíme zejména s využitím těchto vzdělávacích strategií:

KKU	Klíčová kompetence k učení	<ul style="list-style-type: none"> — vytváříme dynamické a interaktivní učební aktivity, které stimulují zvědavost a aktivní účast žáků — podporujeme žáky k dalšímu učení tím, že oceňujeme jejich silné stránky, jejich snahu, pokrok a úspěchy — podporujeme žáky v tom, aby projevovali své názory a potřeby a nebáli se při svém učení chybovat, zkoušet a experimentovat — poskytujeme průběžnou zpětnou vazbu nejen k výsledkům, ale také k postupu a přístupu k učení — vedeme žáky k sebehodnocení na základě kritérií, kterým rozumějí preferujeme pozitivní zpětnou vazbu, průběžně se žáky — reflektujeme, co zvládli, co mají a nemají upevněné — vedeme žáky ke spolupráci a vzájemné podpoře — propojujeme výuku se zkušeností žáků — při projektové výuce umožníme žákům výběr témat, která jsou pro ně zajímavá, a přizveme je k plánování
KKK	Klíčová kompetence komunikační	<ul style="list-style-type: none"> — necháváme žáky vědomě se vyjadřovat k obsahu předchozího sdělení — při podpoře a hodnocení vyjadřování žáků se orientujeme zejména na jejich schopnost sdělit vlastní myšlenky, méně už na výstižnost a vytříbenost projevu — pravidelně organizujeme aktivity, ve kterých žáci prezentují před celou třídou své zážitky, nápady a výsledky individuálních či skupinových činností — v přípravě jim pomáháme formulací jasných a předem zadaných kritérií — nabízíme žákům možnosti vyjadřovat se skrze různá média a formy — do hodin zařazujeme aktivity při kterých mohou žáci experimentovat s různými perspektivami a formami vyjádření (včetně uměleckých) v různých komunikačních situacích — po aktivitách či projektech poskytujeme modelovou konstruktivní zpětnou vazbu a zároveň povzbuzujeme žáky k reflexi vlastní práce nebo práce spolužáků — po aktivitách či projektech poskytujeme modelovou konstruktivní zpětnou vazbu a zároveň povzbuzujeme žáky k reflexi vlastní práce nebo práce spolužáků — do výuky pravidelně zařazujeme také krátké autentické texty a jiná jazyková či obrazná sdělení

KOS	Klíčová kompetence osobnostní a sociální	<ul style="list-style-type: none"> — začleňujeme pravidelné aktivity na sebereflexi, kde si žáci mohou uvědomovat své úspěchy, výzvy a osobní růst — nabízíme aktivity, které posilují sebevědomí žáků (umožnění prezentace jejich prací před třídou, zapojení do projektů nebo získávání nových dovedností...) — poskytujeme žákům prostor pro poznávání sebe sama, — pomáháme žáků poznávat jejich zájmy, schopnosti a hodnoty — poskytujeme podporu při organizaci projektů a činností, aby si žáci osvojili dovednosti samostatné i skupinové práce — vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali emoce a potřeby sebe sama i druhých
KOB	Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti	<ul style="list-style-type: none"> — podněcujeme žáky k sledování a hodnocení různých událostí v místě, regionu, zemi i světě — vytváříme prostor a bezpečné prostředí pro vytváření a vyjadřování vlastního odůvodněného názoru žáka na dění okolo něj, včetně kritického pohledu na to, co by si přál změnit — uplatňujeme respektující přístup a vedeme k němu důsledně žáky nekritizujeme žáka za názor — navozujeme situace umožňující porozumět potřebám, postojům a zájmům druhých
KPP	Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní	<ul style="list-style-type: none"> — zadáváme pravidelně náměty projektové výuky nebo jiný úkol, kde budou žáci pracovat v párech, skupinově, v týmu — vytváříme různorodé pracovní skupiny, aby se žáci učili spolupracovat s jinými lidmi, pomáháme žákům nastavit role, nabízíme možnost výběru rolí sledujeme, aby každý dostal příležitost přispívat do týmové spolupráce podle svých možností — poskytujeme žákům různé úkoly a aktivity k rozvoji jejich individuálních dovedností a schopností, které mohou přinášet do skupiny — vedeme žáky k reflexi a sebehodnocení zkušeností ve skupině a pomáháme jim pojmenovat, které role jim vyhovují nejvíce a proč — zadáváme pravidelně náměty projektové výuky nebo jiný úkol, kde budou žáci pracovat v párech, skupinově, v týmu
KRP	Klíčová kompetence k řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> — pomáháme žákům najít potřebné materiály a zdroje pro jejich individuální či skupinové bádání (ve smyslu uměleckého bádání a experimentování, které v sobě zahrnuje hledání a ověřování nových postupů, zkoumání okolního světa, ale i vlastního vnitřního světa uměleckými prostředky) — vedeme žáky k tomu, aby si vytvářeli konkrétní plán, který jim ověřit tvůrčí a interpretační přístup — poskytujeme konstruktivní zpětnou vazbu k práci žáků, vyzdvihujeme to, co dělali dobře, a mluvíme s nimi o tom, co by mohli udělat jinak a jak se mohou zlepšit
KKT	Klíčová kompetence kulturní	<ul style="list-style-type: none"> — podporujeme prostřednictvím zážitkových a tvořivých aktivit zájem žáků o umění a kulturu — seznamujeme žáky s různými uměleckými formami — nabízíme žákům hry, experimenty, tvůrčí a interpretační aktivity, které je učí vyjadřovat své vjemy, myšlenky, emoce pomocí prostředků různých umění — nabízíme aktivity, které pomáhají žákům nalézt osobitý způsob tvůrčího a interpretačního vyjádření — propojujeme žáky do skupin podle jejich uměleckého zaměření a podporujeme je ve tvorbě společných uměleckých projektů, jako jsou divadelní nebo taneční výstupy, výstavy, projekce audiovizuálních děl, hudební vystoupení — posilujeme jejich schopnost spolupráce a komunikace — učíme žáky chápat širší souvislosti mezi uměním, emocemi a aktuálními tématy — vybíráme a plánujeme činnosti a aktivity, které seznamují žáky s kulturními a uměleckými institucemi v jejich okolí a regionu

		<ul style="list-style-type: none"> — pravidelně vedeme diskuse o různých kulturních tématech, jako jsou tradiční svátky, kulturní události v okolí nebo regionální umělci, díky těmto diskusím se žáci seznamují s různorodostí kulturního dění — vyhledáváme a se žáky navštěvujeme místní kulturní instituce, které nabízejí k zážitkům z uměleckého díla i doprovodné programy pro školy, jako jsou knihovny, galerie, divadla, kina nebo umělecké skupiny, abychom žákům umožnili přímý kontakt s profesionálními umělci a kulturními pracovníky — používáme umělecká díla, abychom představili žákům různé kulturní a umělecké projevy — pořádáme návštěvy umělců ve škole, pořádáme výstavy, projekce, vystoupení uměleckých skupin, aby žáci mohli přímo komunikovat s tvůrci a umělci z praxe, získat inspiraci a podněty pro vlastní tvůrčí činnost a lépe porozumět procesu tvorby uměleckých děl
KDI	Klíčová kompetence digitální	<ul style="list-style-type: none"> — vedeme žáky k samostatnému využívání digitálních technologií v konkrétních výukových situacích — vedeme žáky ke sdílení zkušeností, k diskusím a společnému hodnocení přínosů a rizik využití digitálních technologií v dané situaci — dbáme na to, aby měl každý žák dostatek času a příležitosti se s každou novou technologií seznámit — vedeme žáky ke vzájemné pomoci

Základní gramotnosti rozvíjíme zejména s využitím těchto vzdělávacích strategií:		
ZGC	Základní gramotnost čtenářská a pisatelská	<ul style="list-style-type: none"> — využíváme literární předlohy jako námět pro interpretační i tvůrčí činnosti — při práci s příběhem nabízíme činnosti, které vedou žáky k hledání příčin dějů, charakterů a motivací postav — nabízíme žákům texty různých žánrů — vytváříme situace, při nichž žáci samostatně tvoří texty různého charakteru, — v tvůrčích činnostech vedeme žáky k domýšlení následků, možných uzavření příběhu — pro interpretace nabízíme žákům různé písňové texty, básně, prózu — nabízíme psaní textů jako možnost pro vyjádření vlastního názoru, myšlenky, emoce apod.
ZGM	Základní gramotnost logicko-matematická	<ul style="list-style-type: none"> — vedeme žáky k objevování matematických vztahů v rytmu, melodii, kompozici

Tradiční modelový ŠVP / Hudební, taneční a dramatická výchova pro 1. stupeň ZŠ

Dílo vzniklo v IPs Podpora kurikulární práce škol.

Registrační číslo projektu CZ.02.02.XX/00/22_005/0004756

Dílo podléhá licenci Creative Commons CC BY SA 4.0
– Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je kolektiv autorů NPI ČR.

Licenční podmínky navštivte na adrese:

<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode.cs>.

Národní pedagogický institut
České republiky
Praha, leden 2025
www.npi.cz